

Stockholms
stad

Dialog Hagsätravägen

Sammanställning av dialogpromenader,
Hösten 2021

Skala 1:3500 (A3)

200 m

Sammanfattning

Sweco har på uppdrag av Exploateringskontoret genomfört fyra dialogpromenader inom ettappområdet Hagsätravägen för projektet Fokus Hagsätra Rågsved. Syftet med dialogerna har varit att skapa förståelse för vilka målpunkter som finns och hur människor rör sig i området idag. Dialogerna har även utforskat vilka platser som upplevs som obehagliga. Dialogerna har genomförts med följande grupper.

Elever på Hagsätraskolan, årskurs 7

Hagsätra IP är en viktig målpunkt för många i denna grupp. Andra målpunkter är Hagsätra Torg, Rågsveds bollplan, Hagsätraskolans skolgård, Milanparken och Älvsjöbadet på sommaren. Områden med skog uppger flera unga att de undviker och den gamla hockeyplanen på Hagsätra IP beskrivs som en otrygg plats. De flesta går till och från skolan. Eleverna använder trafikseparerade gångvägar och upplever inte tunnarna i området som utmärkande osäkra.

Boende i SHiS genomgångsboende för nyanlända

I denna grupp är promenad i området en viktig aktivitet, genom vilken de besöker flera platser: Hagsätra IP, Milanparken och Hagsätra Torg. De följer då bilvägarna snarare än trafikseparerade gång och cykelbanor. Andra målpunkter i deltagarnas vardag hittas såväl nära i Rågsved som i andra stadsdelar i Stockholm. Ingen plats i området pekas ut som särskilt otrygg, men det framkommer att dessa personer framförallt rör sig i bebyggelse snarare än i skogsområden.

Föreningsnätverk: Svenska kyrkan, Etiopiska Ortodoxa kyrkan, Rågsveds Moské.

Föreningsnätverket diskuterade större och mer konceptuella frågor än övriga grupper, exempelvis hur Hagsätra generellt skulle stärkas genom kopplingar till andra områden eller arbete med den lokala historien. Hagsätra IP beskrivs som en viktig mötesplats för många i området medan skogen invid IP upplevs som underutnyttjad. Gångtunnlar lyfts särskilt som osäkra platser.

Seniorer: Syföreningen Svenska Kyrkan

Dessa seniorer lyfter särskilt Hagsätra Torg som en viktig mötesplats och önskar att skogsområdena i området bevaras och behandlas med omsorg. De beskriver stadsdelen som generellt trygg under dagtid, men att detta ändras kvällstid. Då handlar det både om upplevd otrygghet kopplat till kriminalitet i området och fysisk otrygghet kopplat till risk för fall vid promenad på gångvägar. När de ska gå på promenad väljer seniorerna med omsorg de sträckor som de vet har bänkar för vila. Stråket mellan Rågsved och Hagsätra upplevs ha en besvärlig topografi som medför att de undviker att gå denna väg.

Dialogen visade på fem viktiga teman:

- i. Skogsområdet vid IP är en underutnyttjad plats med potential att skapa mer rörelse och aktivitet nära IP.
- ii. Hagsätra IP är en viktig social plats i stadsdelen men ändå isolerad och avskild. Behov finns av ökad vuxennärvaro på platsen.
- iii. Det lilla centrumet på Hagsätravägen passeras bara av de flesta, men har ett bra läge för att knyta samman Hagsätra och Rågsved, samt levandegöra Hagsätravägen.
- iv. Tunnlar bidrar till trafiksäkra kopplingar i området, men är också platser där kriminalitet förekommer och som kan kännas otrygga att passera genom.
- v. Gång- och cykelvägar samt stråk är spridda i området till följd av det trafikseparerade nätet av vägar i området. Många föredrar dock att röra sig långsmed bilvägarna.

Innehåll

BAKGRUND	s. 4
ARBETSMETOD	s. 5
DELTAGARE PÅ DIALOGPROMENADERNA	s. 6
ORIENTERINGSKARTA	s. 7
DIALOGPROMENADER	s. 8
Med elever från årskurs 7 på Hagsätraskolan	s. 9
Med boende på SHiS bostäder	s. 11
Med föreningsnätverket	s. 13
Med seniorer	s. 16
SAMLAD BILD	s.18
Tema: Skogen	s. 19
Tema: Hagsätra IP	s. 21
Tema: Lilla centrum	s. 23
Tema: Tunnlar i området	s. 25
Tema: Gång- och cykelvägar samt stråk	s. 27
BILDGALLERI	s. 29

Bakgrund

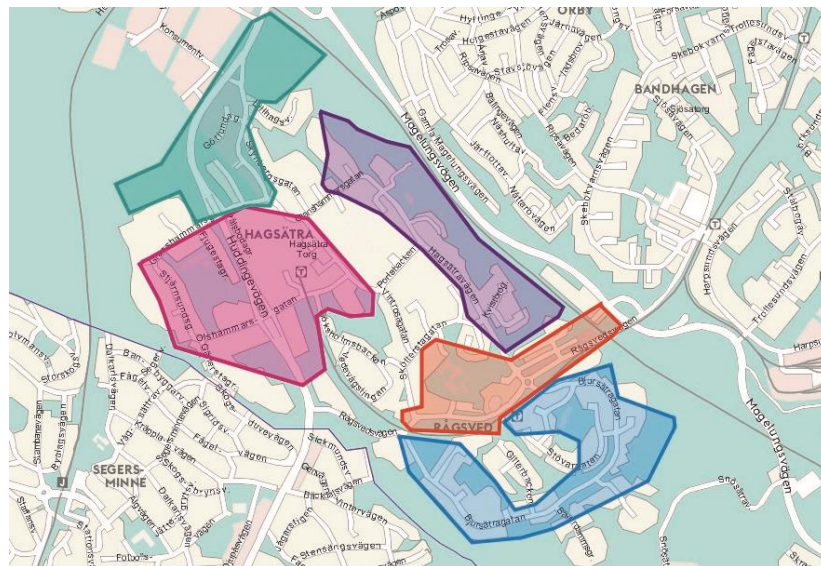
På uppdrag av Exploateringskontoret i Stockholms stad har Sweco genomfört medborgardialoger på plats i Hagsätra, i samband med det stadsutvecklingsarbete som pågår i området. Dialogen har gjorts inom ramen för etappområde Hagsätravägen (se karta).

Medborgardialogen har bestått av fyra dialogpromenader som syftade till att undersöka hur området kring Hagsätravägen används till vardags av boende och verksamma i område. Vilka målpunkter finns i området och hur sker rörelse mellan dessa?

Särskilt fokus för insatserna har varit att nå grupper som inte kommit till tals i tidigare dialoginsatser i projektet Fokus Hagsätra-Rågsved. Dialogpromenaderna riktade sig specifikt till följande grupper:

- Representanter för kulturföreningar och religiösa föreningar, där personer som representerar minoritetsgrupper i samhället har prioriterats.
- Boende på SHIS genomgångsboende för nyanlända som är placerat inom etappområdet, vid Hagsätravägen.
- Gruppen barn och unga, representerade av elever vid Hagsätraskolan.
- Seniorer. Bjöds först in via stadsdelsförvaltningens nätverk, men då antalet anmälda blev för lågt skedde dialogen slutligen med representanter från syföreningen i Svenska kyrkan i Hagsätra.

Petra Bäckman och Katarina Ekeroth från Sweco har ansvarat för att planera, genomföra och dokumentera dialogarbetet.

Etappområden i arbetet med Fokus Hagsätra Rågsved. Hagsätravägens etappområde är markerat i lila färg.

Arbetsmetod

Dialogpromenader

Dialog med medborgare skedde (förutom med gruppen seniorer) genom dialogpromenader eller så kallade walkshops, en metod som har stor potential att leda till konkreta förslag med en tydlig koppling till nuläget och platsen. Arbetsmetoden bygger på fysisk närvaro på platsen som sedan analyseras. Genom att röra sig i miljön underlättas deltagarnas associationer till fysiska upplevelser och reflektioner kring vardagliga ting och erfarenheter.

På promenaderna har vi stannat för gemensam reflektion och samtal vid några på förhand utvalda platser. De fyra grupperna hade samtliga olika behov och förutsättningar, varför upplägg och gångrutt anpassades inför varje dialogtillfälle. Dessa beskrivs närmare på följande sida. Gemensamt för promenaderna var dock att Hagsätra IP utgjorde en central utgångspunkt och att promenaderna rörde sig längs med Hagsätravägen.

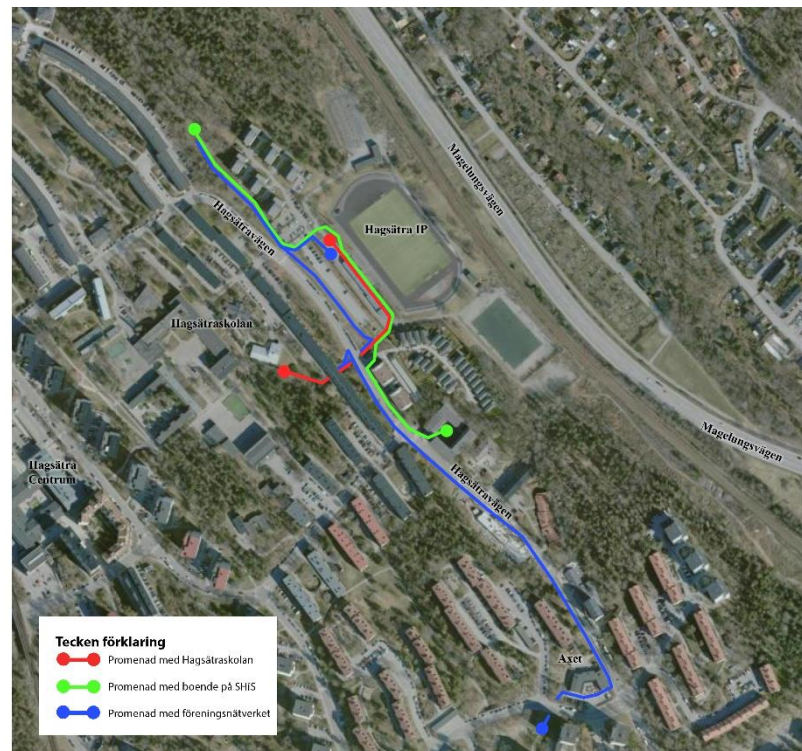
Vardagskartan

Dialogdeltagarna fick på varsin flygbild över området markera platser och sträckor inom eller i närheten av etappområdet som de ofta besöker och rör sig till eller via. De ombads även markera platser som de undviker eller inte tycker om.

Tematiska frågeställningar

Fokus i dialogfrågorna har varit att förstå hur människor rör sig på platsen i nuläget, med beskrivning av vardaglig användning och upplevelser av områdets kvaliteter ur ett boendeperspektiv. Särskilt intresse har funnits av att förstå rörelsemönster, flöden, kopplingar och relationer mellan målpunkter i området.

Sammanfattat har frågorna berört följande teman: Vilka platser i området besöker du i din vardag? Vad gör du där? Hur rör du dig på platsen och på vägen dit/därifrån? När känner du dig trygg respektive otrygg? Finns det ytor/platser som är tråkiga, farliga, ödsliga eller som inte används?

Deltagare på dialogpromenaderna

Elever från årskurs 7 Hagsätraskolan, 2021-09-20 kl. 13.20-14.30.

Dialogen genomfördes med totalt 15 elever tillsammans med klassföreståndare. Eleverna delades upp på två grupper: I den ena gruppen ingick 4 killar och 3 tjejer, i den andra gruppen ingick 4 killar och 4 tjejer. Ingen avvikande funktionalitet noterades och samtliga elever kunde delta på svenska trots förvarning från klassföreståndare om att vissa elever var relativt nya i språket.

Promenad: Samling vid Hagsätra IP där kartövning genomfördes av en grupp. Den andra gruppen promenerade med dialogledare från Sweco och representant från Stockholm stad genom tunneln under Hagsätravägen och upp till en gräsplätt strax innan Hagsätraskolans skolgård för gemensam diskussion och reflektion. Efter detta byttes de två grupperna av.

Boende på SHIS Genomgångsboende, 2021-09-20 kl. 16.00-17.00

Dialogen genomfördes med fyra kvinnor som bor på SHIS genomgångsboende. En kvinna hade sin dotter i mellanstadieåldern med sig och en annan kvinna ett spädbarn i barnvagn. Det fanns vissa skillnader i språkkunskaper men alla kunde delta på svenska. Där svårigheter uppstod kunde kvinnorna och det äldre barnet agera tolkar åt varandra.

Promenad: Samling på gården på boendet på Hagsätravägen där kartövningen genomfördes. Därefter promenad till Hagsätra IP och vidare till Skogsområdet vid IP innan vi vände och gick samma väg tillbaka.

Föreningsnätverket, 2021-09-23 kl. 18.00-19.00

Dialogen genomfördes med fyra deltagare, två kvinnor och två män som representerade följande församlingar i området: Svenska kyrkan, Etiopiska Ortodoxa kyrkan samt Rågsveds Moské. Några i gruppen bor inte själva i området, men rör sig ofta i området till vardags, både dag- och kvällstid.

Promenad: Samling på Hagsätra IP där kartövningen genomfördes. Efter detta promenerade gruppen först till Skogsområdet vid IP för att sedan vända tillbaka söderut och med ett kort stopp i tunneln under Hagsätravägen promenera längsmed Hagsätravägen till det Lilla centrumet på vägen mot Rågsved där dialogen avslutades.

Seniorer, 2021-10-28 kl. 17.00-18.00

Dialogen genomfördes med fyra äldre damer från Svenska kyrkans syförening. Tre av dem bodde i Hagsätra, varav två inom eller i nära anslutning till etappområdet. Den fjärde kvinnan besökte endast stadsdelen för denna veckovisa aktivitet. Alla fyra hade olika fysiska besvär att gå och använde hjälpmedel i form av rullator och käpp. Med denna grupp fanns ingen möjlighet att promenera och hela mötet ägde rum i Svenska kyrkans lokaler på Hagsätra Torg.

Orienteringskarta

- platser som nämns i dialogerna

1. Milanparken
2. Lekplats mellan husen på Kilmogatan
3. Stig genom skogen
4. Skogsområdet vid IP/ kallas av vissa "Hagsätraskogen"
5. Gamla grusplanen
6. Hagsätra IP
7. Lilla planen Hagsätra IP
8. SHIS Bostäder
9. Ny bebyggelse Hagsätravägen
10. Lilla centrum & Rågsveds Krog
11. Tunnel vid Lilla centrum
12. Tunnel under Hagsätravägen
13. Hagsätraskolan
14. Tunnel till Hagsätra Centrum
15. Hagsätra centrum

Skala 1:3500 (A3)

0 200 m

Dialogpromenader

Dialogpromenader med elever i åk 7 på Hagsätraskolan

Ofta besökta platser och målpunkter

Eleverna rör sig ofta omkring skolan och centrum. En plats som både pojkar och flickor besöker är Hagsätra IP. Det kan antingen vara för att utöva en sport eller aktivitet själv eller titta på kompisar som tränar. Flickorna som deltar verkar använda platsen mer varierat än vad pojkarna gör, inte bara för idrott utan också för socialt umgänge. En flicka berättar att hon går till IP även för att vara för sig själv och rita eller skriva. Eleverna besöker även platsen i samband med idrottslektioner. Då används framförallt den större planen med löpbana, men på vissa temadagar används även den mindre konstgräsplanen.

Andra platser för umgänge och aktivitet som nämns av flera elever är Rågsveds bollplan, skolgården och Milanparken. På skolgården och i Milanparken spelar de basket eller hänger med kompisar. Älvsjöbadet är en uppskattad plats under sommaren. Några tjejer lyfter önskemål om en ny simhall med könsseparerande funktioner.

Det finns ett antal målpunkter i närheten av Hagsätravägen som eleverna besöker för att handla: på livsmedelsbutiken på Lilla centrum köper vissa snacks innan träning och på Ica på Hagsätra Torg kan man köpa en bulle under skolans raster.

Flera elever rör sig i både Hagsätra och Rågsved då de har kompisar som går i skola i Rågsved. Andra elever rör sig framförallt i den stadsdel där de bor. Vissa av eleverna promenerar ibland till Älvsjö för att besöka McDonalds, andra reser via kollektivtrafiken till andra delar av Stockholm som exempelvis Odenplan.

Platser som undviks

Många av eleverna undviker områden med skog i området. Såväl skogsområdet vid IP som skogsdungen väster om Milanparken och dungen bakom SHIS bostäder pekas ut som platser att undvika. En elev

berättar att skogens känns otrygg eftersom ”det bor personer där”. Några andra berättar att de hellre går hem efter skolan och tycker bättre om att vara inne på fritiden än att vara utomhus.

Den gamla hockeyplanen norr om Hagsätra IP pekas ut som en otrygg plats. Eleverna refererar till en skjutning som har skett där. Ett fåtal elever pekar även ut Hagsätra IP som en osäker plats. Då är det dels kopplat till den fysiska tryggheten när bollar ibland rullar ut mot Magelugnsvägen och man måste krypa under stängslet för att hämta dessa, dels att man undviker platsen för att slippa träffa personerna som är där.

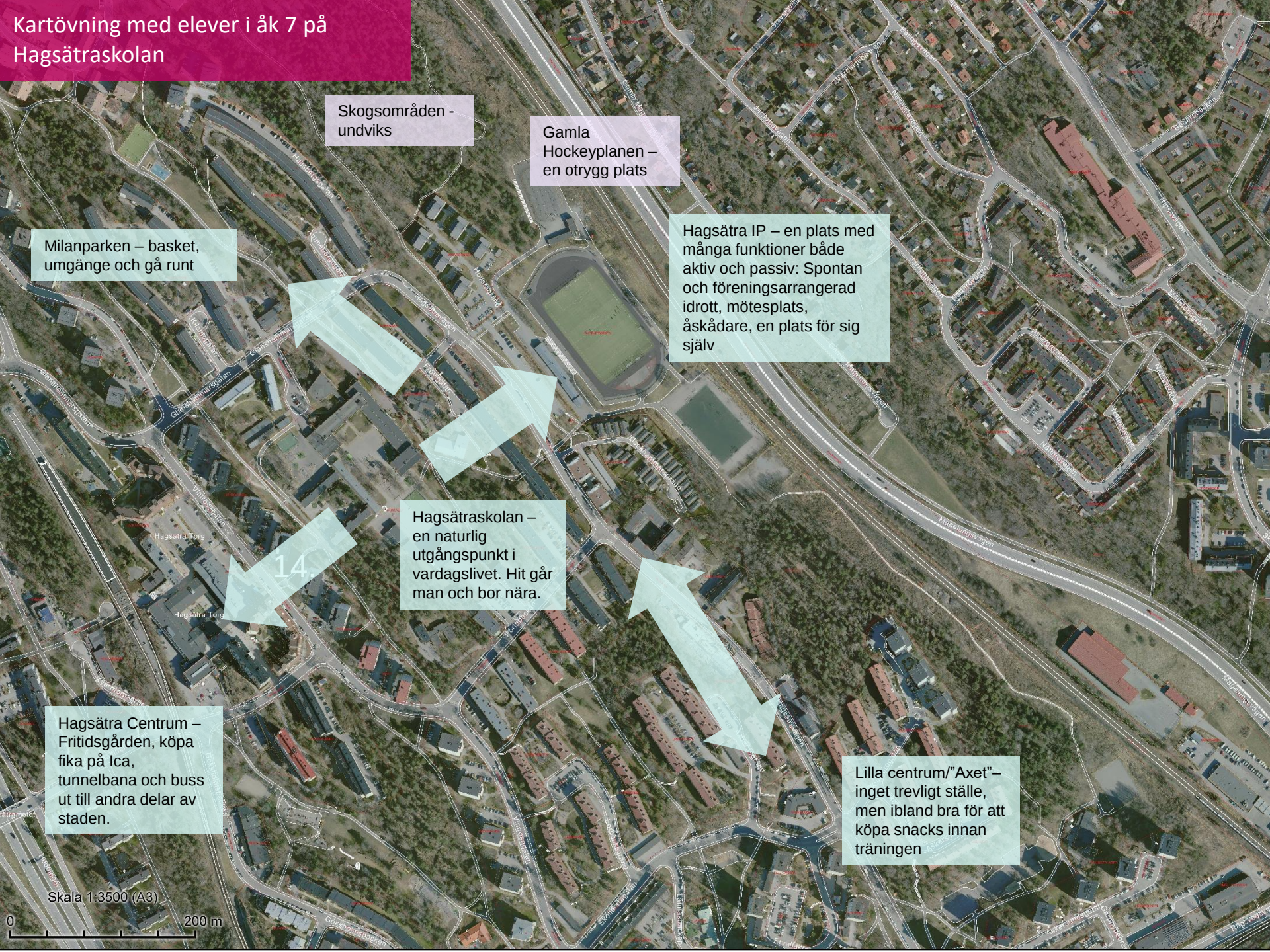
Vägar och stråk

Många av eleverna går till fots till och från skolan. Två elever berättar att de gillar att cykla och gärna skulle vilja ha en cykelpark i Hagsätra. De känner dock endast till en enda elev som cyklar till skolan till vardags. Själva vägar inte ta cykeln då det finns risk att den blir stulen.

Gång- och cykelvägarna i stadsdelen upplevs fungera bra och upplevs inte som otrygga. Tunneln under Hagsätravägen använder eleverna ofta för att ta sig från skolan till IP och även om de inte reflekterat något särskilt över att den skulle kännas otrygg så instämmer de i att de målade tunnarna i stadsdelen är trevligare.

Nya bostäder är inte något positivt:
”Vi vet inte vilka som bor där [i de nybyggda husen längs Hagsätravägen]. Jag känner igen alla andra här, man vet vems bror eller syster det är. Men där vet du inte vem du ska möta.”

Kartövning med elever i åk 7 på
Hagsätraskolan

Skogsområden -
undviks

Gamla
Hockeyplanen –
en otrygg plats

Milanparken – basket,
umgänge och gå runt

Hagsätra IP – en plats med
många funktioner både
aktiv och passiv: Spontan
och föreningsarrangerad
idrott, mötesplats,
åskådare, en plats för sig
själv

Hagsätraskolan –
en naturlig
utgångspunkt i
vardagslivet. Hit går
man och bor nära.

Hagsätra Centrum –
Fritidsgården, köpa
fika på Ica,
tunnelbana och buss
ut till andra delar av
staden.

Lilla centrum/"Axet" –
inget trevligt ställe,
men ibland bra för att
köpa snacks innan
träningen

Dialogpromenader med boenden på SHiS

Ofta besökta platser och målpunkter

En vanlig aktivitet bland kvinnorna som deltar i dialogen är att promenera runt i stadsdelen eller närliggande områden. De går hellre i stadsmiljö än i skogsområden. En uppskattad slinga är att gå från SHiS bostäder till Hagsätra IP, vidare till Milanparken, Hagsätra Centrum och sedan tillbaka till boendet. På Hagsätra IP är det ofta mycket folk som sportar, leker eller tittar på från läktarna. En av kvinnorna har barn som spelar fotboll på Hagsätra IP.

Andra målpunkter i kvinnornas vardag är Hagsätraskolan, Öppna Förskolan i Rågsved, SFI i Högdalen, barnskötarutbildning i Vårberg, Älvsjö, Eriksdalsbadet, Mall of Scandinavia samt Rinkeby och Kista dit de ibland åker för att storhandla. Färdmedel är då kollektiv buss eller tunnelbana. Transport i Hagsätra sker oftast via promenad, förutom för en kvinna som gärna cyklar.

Kvinnorna berättar att de inte vill att deras barns ska gå på Hagsätraskolan trots att den ligger nära deras boende. Istället väljer de att skicka barnen till andra stadsdelar, exempelvis till Älvsjö. Kvinnorna är oroliga över att barnen inte lär sig svenska ordentligt och får en sämre undervisning om de går på Hagsätraskolan.

Platser som undviks

Generellt pekas ingen plats i området ut som otrevlig eller som någon man undviker. Just genomgångsboendet och den egna gården upplever de som lyhört och ganska stökigt på grund av de många barn som leker på gården sent på kvällarna. Men kvinnorna trivs bra i området och skulle gärna bo kvar om de fick tag på en mer permanent bostad.

Under promenaden framkommer dock att de flesta av kvinnorna inte har varit i naturområdet/skogen vid Hagsätra IP tidigare trots att de ofta går förbi vägen in i skogen mellan IP och Milanparken. De säger att skogen

säkert är trevlig om man inte är ensam och om man vet vart man ska, men de känner sig inte hemma där. Kvinnorna uppskattar de urbana områdena mer än naturområdena i stadsdelen.

Vägar och stråk

När kvinnorna promenerar i området följs generellt de större stråk och vägar som finns i stadsdelen. Ingen ritar ut de trafikseparerade gång- och cykelvägar på sina vardagskartor, utan sträckorna följer gator och vägar där bilar kan köra.

”Vi brukar gå på kvällspromenad bort till IP och sedan gå vidare runt området.”

Kartövning med boenden på ShiS

Milanparken – trevligt
att promenera till

Hagsätra IP – En plats där det ofta är
mycket folk, socialt. Kan promenera hit
eller promenera på löparbanan.

T-bana till
city

Hagsätra Centrum – en viktig
plats för att handla mat och att
ta sig kollektivt till andra delar
av Stockholm via tunnelbana
och buss.

Lilla centrum/"Axet"
– promenerar hit
och vidare till
Rågsved. Handlar
inte här, utbudet
upplevs som dåligt.

Rågsved – flera viktiga
funktioner är belägna i Rågsved,
exempelvis öppna förskolan.

Skala 1:3500 (A3)

Dialogpromenader med Föreningsnätverket I

Ofta besökta platser och målpunkter

Bland personerna i gruppens finns både likheter och olikheter gällande vilka platser i området som de ofta besöker. Samtliga församlingars lokaler är en viktig plats för gemenskap. I diskussionerna lyfts konceptuella tankar, som hur en förbättrad koppling till Örby skulle påverka Hagsätra positivt, samt vikten av att lyfta identitetsskapande historia i stadsdelen.

Hagsätra IP är enligt dialogdeltagarna en plats som lockar många personer i området för att sporta, leka med sina barn, titta på andra och socialisera. Deltagarna önskar att Hagsätra IP skulle utvecklas mer och att närvaron av föräldrar eller andra vuxna blev större. Då behövs det enligt deltagarna finnas andra funktioner som lockar fler vuxna. En av deltagarna berättar att en idrotts plats som denna med löparbana är ganska unikt och lockar besökare från andra delar av Stockholm. Hagsätra upplevs dock ligga lite långt bort. Från gruppen lyfts önskemål om att öppna upp för varierande aktiviteter och event, samt sådant som aktiverar platsen även på vintern.

En av dialogdeltagarna berättar om att stigen i det som de kallar för "Hagsätraskogen" (skogen vid IP), är "den gamla vägen in mot Stockholm", en historisk väg med flera hundra år på nacken. Idag används skogsområdet här som en transportsträcka och en som ett rekreativt område där många promenerar och lockar många förskolor i området. Några tar den vägen genom skogen för att nå Älvsjöbadet. Det är dock inte självklart att komma hit som boende i området, för vissa av dialogdeltagarna är detta första gången de är på platsen. Samtliga gruppdeltagare enas om att en tydligare entré till området eller annan information skulle bidra till att fler tog del av området.

Dialogdeltagarna är däremot inte eniga om de önskar att gång- och cykelvägen ska rustas upp med asfalterade ytor eller liknande. Å ena sidan skulle det stärka ett bra stråk som kopplar ihop Hagsätra med Örby och Stureby men å andra sidan riskerar man att förlora karaktären av orörd natur, något som är relativt ovanligt i stadsdelen.

En av deltagarna berättar att Rågsveds Krog på Lilla centrum är en viktig plats för HBTQ-personer i Hagsätra och Rågsved. Restaurangen är en viktig samlingsplats och beskrivs som att uppfattas som "k-märkt för dem" av vissa personer. Andra barer i Rågsved har pekats ut som osäkra att vara på som HBTQ-person, berättar dialogdeltagaren, men aldrig denna. Det är en plats där man borde bygga på mer med det positiva konstaterar personen.

Andra målpunkter som nämns i dialogen är Rågsveds Bollplan under dagtid, Hagsätra Centrum, Lidl vid Huddingevägen och McDonalds i Älvsjö.

"Tror det vore gott för självkänslan i bygden om det sprids kunskap om att det är fler som har gått här i skogen, ända sedan 1700-talet."

"Det här [lokalerna i lilla centrum] skulle vara jättebra för fritidshäng för unga, under kontroll. Mitt i både Hagsätra och Rågsved."

Dialogpromenader med Föreningsnätverket II

Platser som undviks

I stadsdelen finns flera tunnlar där unga samlas och kriminalitet av olika slag förekommer. Tunneln in till Hagsätra Torg pekas ut som en plats för knarkförsäljning. En dialogdeltagare berättar att när det står gäng av ungdomar i tunnelarna känns det obehagligt, men att boende i området har lärt sig att bara gå förbi. Tunneln under Hagsätravägen används enligt deltagarna inte av särskilt många. Den upplevs som både tråkig och läskig, med bara ett mål för transporten: Hagsätra IP. Om vägen i tunneln skulle bli blockerad finns det inte heller någon annanstans att ta vägen än tillbaka upp för backen. Även den cylinderformade Flickorna som deltar verkar använda platsen mer varierat än vad pojkar gör, inte bara för idrott utan också för socialt umgänge tunneln vid Lilla centrum upplevs som farlig och otrygg.

Om det Lilla centrumet, av deltagarna kallat "Axet", och Rågsveds Krog finns olika uppfattningar. Till skillnad från att det är en fredad plats för HBTQ-personer upplever en annan deltagare att platsen känns farlig och att hen inte skulle ta med sig sina barn hit. Generellt menar deltagarna att platsen har potential att vara en samlingsplats, men att det nu för många inte finns någon anledning att komma hit.

Dialogdeltagarna berättar om ett generellt problem i stadsdelen med att

många barn och unga inte kommer ut på sin fritid. De stannar hellre hemma och sitter med olika aktiviteter inomhus.

Vägar och stråk

Det är bland deltagarna blandat huruvida de använder de trafikseparerade gångvägarna i stadsdelen eller inte. En av deltagarna berättar att hen alltid använder dessa då hon ofta cyklar och tycker om att försöka hitta nya vägar att ta sig fram på i området. En annan deltagare berättar tvärtom att hen nästan aldrig använder dessa vägar, dels beroende på att de upplevs som mörka och i behov av bättre belysning dels att hen ofta åker bil.

Deltagarna berättar att när barn i området ska gå till Älvsjöbadet så använder de inte stråket genom skogspartiet vid Hagsätra IP utan går längsmed bilvägarna på trottoarerna. Alternativt kan man ta buss 173 från Hagsätra centrum vidare mot Rågsved och Älvsjö.

"Tanken bakom nya dansbanan i Rågsved var god – men vilka hänger där nu? Dansbanan fungerar bra under dagtid, men fram mot kvällen får den en annan karaktär. På vardagar är det ganska många barn som är där själva utan vuxna."

"Det behövs flera möjligheter att komma ut och att känna sig bekväm med att komma ut. Kärrtorp har lyckats bra, kör Disco på isbanan dit jättemycket folk kommer."

Kartövning med Föreningsnätverket

Slingan genom skogen – trevligt för rekreation och viktig koppling till Örby och Stureby, men behöver stärkas!

Hagsätra IP – en plats för möten, aktivitet och lek med familjen

Tunnel som undviks

Tunnel som undviks

Hagsätra Centrum, utgångspunkt för föreningsliv, lokaler, kollektivtrafik.

Tunnel som undviks

Dialogmöte med seniorer

Ofta besökta platser och målpunkter

Hagsätra Centrum är en uppskattad målpunkt för kvinnorna. Där handlar de mat och går på möten hos Svenska Kyrkan. Om man går till torget finns det många att säga hej till, som man kan snacka lite och vara social med. Det framkommer dock önskemål om fler bänkar på torget och att det även ska finnas möjlighet att sätta sig i skuggan under varma sommardagar.

En av damerna återkommer flera gånger till Rågsveds tunnelbana dit hon ibland promenerar. En annan av kvinnorna bor väster om Hagsätra Centrum och promenerar istället i riktning mot Stuvsta och Ormkärr.

Skogsdungarna mellan husen är mycket uppskattade av de äldre damerna. Även om de själva inte längre brukar promenera några längre sträckor, berättar de att de tycker om att kunna se grönskan från fönster och balkong och att framförallt mindre barn leker i skogen, exempelvis i skogen bakom Kvistbogatan. En av damerna brukar promenera i skogsdungen som omger hennes lägenhetshus på Axbergsgård.

Platser som undviks

Det Lilla centrumet beskrivs som en mindre trevlig plats där damerna är eniga om att de inte vill handla mat. De går hellre till Hagsätra Centrum och de större butikerna, även om det blir en längre promenad.

Damerna beskriver stadsdelen generellt som trygg i de sammanhang där de själva befinner sig, på torget och på dagtid. Men det finns också saker som känns otrygga. Det finns en oro över att halka när de promenerar på gång- och cykelvägarna, eller att det inte ska finnas en bänk att sätta sig att vila på. Utöver detta finns en upplevd otrygghet bland damerna kopplat till kriminalitet i stadsdelen. En av dem berättar om sina tonåriga barnbarn, som bor nära tunnelbanan i Hagsätra men ändå ringer hem och får skjuts med bil till huset om det är sent på kvällen, detta för att de är rädda för överfall.

Vägar och stråk

Kvinnorna väljer vägar där de vet att det finns bänkar, framför andra stråk. Exempelvis går en av damerna från bostaden i närheten av Lilla centrum till Huddinge Gymnasium mer ofta än till exempelvis Rågsveds centrum, då hon vet att det i Huddinge finns just bänkar att vila på.

Att det är kuperat i och mellan Hagsätra och Rågsved upplevs som en generell svårighet och damerna önskar fler bänkar längsmed gångvägarna. Särskilt vägen tillbaka hem till Hagsätra från Rågsved är krävande.

Längs Hagsätravägen tycker damerna att det är svårt och otryggt att gå, särskilt på kvällen eller när det börjat skymma. Gatan upplevs som mörk, något som inte förbättras av hög bebyggelse och höga träd. Bättre belysning efterfrågas.

Damerna diskuterar möjligheten att få en ny buss i området som skulle kunna cirkulera från Hagsätravägen till Hagsätra Centrum för att underlätta för de boende i området som har svårigheter med att gå. Det skulle räcka om en sådan buss hade några få avgångar per dag. Samtidigt lyfter en av damerna fram att hon hellre promenerar för att slippa anpassa sig till tidtabeller eller att behöva boka anropsstyrd trafik. ”Man vet aldrig med dagsformen, om det tar lång tid att ta sig nerför trapporna. Jag vill hellre gå i min takt än att stressa till en hållplats.”

”Nej, jag handlar aldrig i Rågsved, det blir för jobbigt med uppförsbacke på hemvägen.”

”Vi äldre går inte ut när det är mörkt. På dagarna är det trevligt att gå till torget och möta bekanta och prata en stund.”

Undviker
separerade
gångvägar –
mörkt, otryggt
och osäkert på
höst och vinter
(risk för halka)

Viktigt att värna om
de gröna
skogsdungarna i
närheten av husen.

Hagsätra Centrum –
en viktig plats för
sociala möten med
andra.

Lilla centrum
– en
undanskymd
plats som de
bara
passerar

Samlad bild

Tema: "Skogen"

Skogspartiet nordväst om idrottsplatsen kallas av vissa för "Hagsätraskogen" och av andra bara för "skogen". Den beskrivs av alla grupper som en lite okänd plats och som en barriär mot omkringliggande områden. De som är ovana vid att vistas i naturen menar att skogen är mörk och att det är svårt att veta vart du kommer ut på andra sidan. De som känner till skogen tycker det är en fin plats för rekreation, utflykter med barn och en bra genväg till Älvsjöbadet.

Skogen har potential att utvecklas till en egen målpunkt, där fler besökare som exempelvis joggar och promenerar skulle kunna bidra till mer levande och befolkade omgivningar kring IP. Skogen kan också bli en koppling, ett rekreationsstråk och en fin länk för fotgängare och cyklister mellan Hagsätravägen och områdena bort mot Örby/Älvsjö.

Den naturliga karaktären och skogskänslan bör behållas, men för att locka fler att nyttja naturområdet föreslår dialogdeltagarna belysning och informationsskyltar om platsens historiska betydelse.

"Här har jag aldrig gått. Jag visste inte ens att det fanns en väg som gick in här!"

Skogen

- Skogsdungen nordväst om IP är okänd och underutnyttjad
- Entrén till skogen är skymd och anonym
- Kan utvecklas för att bidra till rörelse och aktivitet nära IP

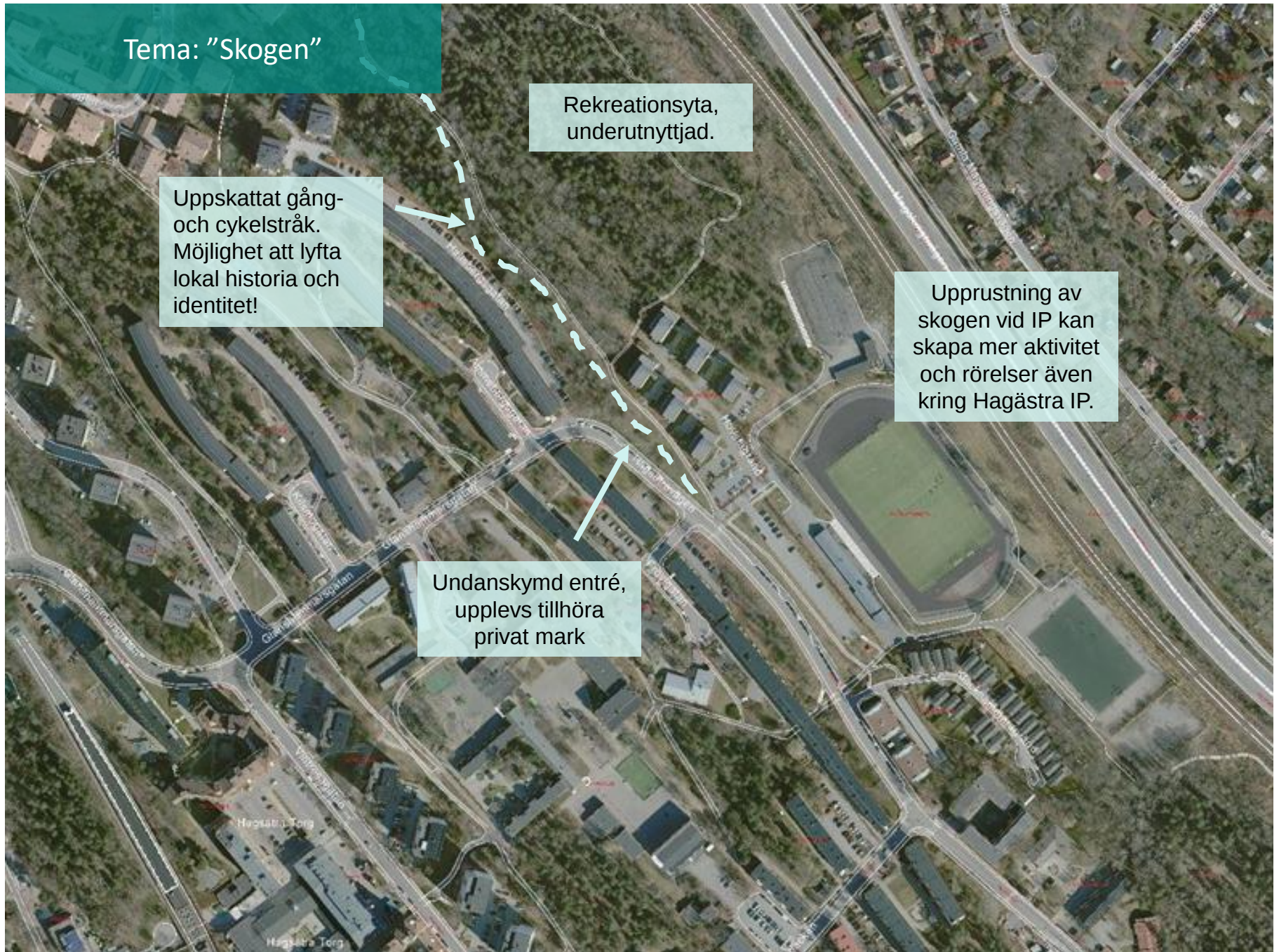
Tema: "Skogen"

Rekreationsyta,
underutnyttjad.

Uppskattat gång-
och cykelstråk.
Möjlighet att lyfta
lokal historia och
identitet!

Upprustning av
skogen vid IP kan
skapa mer aktivitet
och rörelser även
kring Hagästra IP.

Undanskymd entré,
upplevs tillhöra
privat mark

Tema: Hagsätra IP

Idrottsplatsen beskrivs av dialogdeltagarna som en social plats där det ofta händer något. Ofta är det framförallt ungdomar som möts där, antingen för att spela boll på rasterna, för att delta i föreningsidrott på kvällarna eller för att bara vara där och titta på eller träffa vänner. Tack vare att det finns tak, bord och sittplatser, samt även löparbana runt gräsplanen så rymmer idrottsplatsen fler funktioner än "bara" träning. Vissa promenerar runt IP istället för att gå i skogen eller runt området, för att det känns mer socialt att vara på IP. Bland eleverna från årskurs 7 tycks flickorna använda platsen till fler och varierande funktioner än pojkarna, som framförallt idrottar när de är där.

Däremot är idrottsplatsen avskild och kan upplevas som isolerad om det inte är så mycket folk där, exempelvis sent på kvällen. "Man vill inte vara den som går hem sist" säger en ung tjej. Några av de vuxna påpekar att det sällan är föräldrar eller andra vuxna närvarande runt IP på kvällarna. Det kommer förslag på att utveckla andra funktioner i närheten av IP, som kan locka fler vuxna att vistas i närheten. Exempelvis utegym, promenadslingor eller lekplatser som lockar familjer. Det lyfts också fram idéer om att bredda platsen till att rymma fler aktiviteter än bollsport, som exempelvis kulturscen, ljusinstallationer, pop-up-verksamhet, skridskobana. Att komplettera platsen med annat än bollsport skulle också vara positivt för att skapa en mer jämställd plats som bidrar till att vidga normer och öka representation av olika grupper (kön, ålder, intressen) på platsen.

"Jag går hit när jag har träning och ibland för att titta på när andra har träning."

"Det är trevligt att det ofta är folk här."

Hagsätra IP

- **Viktig social samlingsplats...**
- **...men ändå avskild och isolerad**
- **Fler vuxna behöver befolka platsen och området runtomkring**

Tema: Hagsätra IP

En viktig social yta
i området men
framförallt
aktiviteter som
lockar barn och
unga.

Parkeringsytan blir
en barriär mellan IP
och Hagsätravägen

Tema: Lilla centrum

Det lilla centrumet, av vissa kallat "Axet", har idag en otydlig funktion och ligger med baksidan mot Hagsätravägen vilket inte inbjuder till spontana besök eller ärenden. Varken unga eller äldre dialogdeltagare brukar besöka platsen, utan passerar bara förbi på väg till någon annan plats.

Läget är däremot bra för att koppla samman Hagsätra med Rågsved och flera dialogdeltagare är positiva till att utveckla platsen till något nytt. Dialogdeltagarna kommer med idéer om att ha en ungdomsgård eller kulturverksamhet som kan samla besökare och komplettera de idrottsplatser som redan finns i området med en annan slags aktivitet. Framförallt föreningsgruppen kommer med utvecklingsförslag och uttrycker sig positivt kring platsens karaktär och arkitektur som de tycker inspirerar till torghandel, marknad eller liknande som kan bidra till att skapa en mötesplats.

"Det här skulle vara perfekt för att samla ungdomar och föreningsliv, mitt emellan Rågsved och Hagsätra."

"Det är skumt här. Jag går hellre längre för att handla i en större butik."

Lilla centrum

- Oanvänd plats som de flesta bara passerar
- Bra läge för att knyta samman Hagsätra och Rågsved, samt bra läge för att levandegöra Hagsätravägen

Tema: Lilla Centrum

Tema: Tunnlar i området

Gång- och cykelvägarna i området runt Hagsätravägen är i allmänhet separerade från biltrafiken, vilket gör att det finns flera gångtunnlar längs de gångstråk som kopplar samman målpunkterna i området. Gångtunnlar är exempel på sådana platser som, inte bara i Hagsätra utan även på andra platser, bidrar med trafiksäkra passager men ofta upplevs som otrygga.

Dialogdeltagarna menar att tunnelarna vid Milanparken har blivit trevligare sedan de målades med starka färger. Däremot upplever alla dialogdeltagare att tunneln mellan Hagsätraskolan och Hagsätra IP är otrygg. Det saknas alternativa vägval (det finns en gångväg som kan tas över Hagsätravägen men det blir en markant omväg) och tunneln är vinklad och med växtlighet runt så att det inte går att överblicka vägen framåt förrän du är inne i tunneln. Det finns också gömda platser bakom väggarna i tunnelns mittparti.

Vid parken mellan Rågsvedsskolan och Hagsätravägen finns två tunnlar på parallella gångstråk som enligt dialogdeltagarna uppfattas som informella gränser mellan områdena Hagsätra och Rågsved. Den ena tunneln är smal och rund och upplevs som ett positivt och annorlunda inslag i parkmiljön, men dock mörk och otrygg. Den andra tunneln är bredare och mer frekvent använd av passerande, enligt dialogdeltagarna.

”Här skulle jag inte vilja gå ensam på kvällen.”

Hur används platserna?

- Bidrar till uppskattad trafiksäkerhet...
- ... men den upplevda tryggheten kan förbättras!
- Vissa tunnlar utgör informella gränser mellan Hagsätra och Rågsved

Tema: Tunnlar i området

Tema: Gång- och cykelvägar samt stråk

De gång- och cykelvägar som finns i området är separerade från biltrafik och skapar ett nät av olika passager och vägval genom området. De dialogdeltagare som uttalat sig menar att de helst går dit de ska, medan ett fåtal cyklar. Intrycket är att det är många boende i området som väljer att promenera. Även barnen promenerar till skolan. Värt att uppmärksamma är att ingen i dialoggrupperna nämner att biltrafiken skulle kännas hotfull eller bidra till otrygga eller osäkra gångstråk.

De som ändå cyklar brukar oftast cykla längs med bilvägarna eller på vägar som de känner till väl. Någon nämner att det finns många sätt att köra fel annars, men om man har gott om tid kan det vara kul att testa nya cykelvägar "och se var jag kommer fram". De äldre väljer också att promenera längs bilvägarna, eftersom de uppfattar att belysning och snöröjning är bäst längs de större vägarna.

Nätet av gång- och cykelvägar gör att det inte finns några dominerande, tydliga flöden, utan människor är spridda över hela området och kan ta olika vägar till och från centrum exempelvis.

Trottoaren längs med den nybyggda delen av Hagsätravägen upplevs av flera som trång efter att de nya bostadshusen byggts, samt att det blir mörkt och dålig sikt när bilarna är tätt parkerade längs gatan.

"Det är mörkt att gå vid Hagsätravägen. Parkerade bilar på ena sidan och ingen belysning, och på andra sidan stora träd."

Hur används platserna?

- Nätet av trafikseparerade gång- och cykelvägar ger många olika vägar för att röra sig mellan målpunkter...
- ...de medför däremot risk för att gå vilse och upplevs vara sämre underhållna än trottoarer.
- Rörelse längsmed bilvägar föredras ändå av många, både för transport via gång och cykel.

Tema: Gång-
och cykelvägar
samt stråk

Bildgalleri

Bildgalleri

Bildgalleri

